وَ إِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَ جَعَلَكُمْ مُلُوكاً وَ آتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَداً مِنَ الْعَالَمِينَ (20) يَا قَوْم ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَ لاَ تَرْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ (21) قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّ فِيهَا قَوْماً جَبَّارِينَ وَ إِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا حَتَّى يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ (22) قَالَ رَجُلاَنِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَ عَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (23) قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّا لَنْ نَدْخُلَهَا أَبَداً مَا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنْتَ وَ رَبُّكَ فَقَاتِلاً إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ (24) قَالَ رَبِّ إِنِّي لاَ أَمْلِكُ إِلاَّ نَفْسِي وَ أَخِي فَافْرُقْ بَيْنَا وَ بَيْنَ الْأَوْقِ بَيْنَا وَ بَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (25) قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (25) قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلاَ تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ (26)

Remember Moses said to his people: "O my people! Call in remembrance the favour of Allah unto you, when He produced prophets among you, made you kings, and gave you what He had not given to any other among the peoples. "O my people! Enter the holy land which Allah hath assigned unto you, and turn not back ignominiously, for then will ye be overthrown, to your own They said: "O Moses! In this land are a people of exceeding strength: never shall we enter it until they leave it: if (once) they leave, then shall we enter." (But) among (their) Godfearing men were two on whom Allah had bestowed His grace: They said: "Assault them at the (proper) gate: when once ye are in, victory will be yours; but on Allah put your trust if ye have faith." They said: "O Moses! We shall never enter it they remain there, never shall we be able to enter, to the end of time. Go thou, and thy Lord, and fight ye two, while we sit here (and watch)." He said: "O my Lord! I have power only over myself and my brother: so separate us from this rebellious people!" Allah said: "Therefore will the land be out of their reach for forty years: in distraction will they wander through the land: but sorrow thou not over these rebellious people.

یاد کر وجب موسیؓ نے اپنی قوم سے کہا تھا کہ : "اے میری قوم کے لو گو،اللہ کی اُس نعمت کا خیال کر وجواس نے تمہیں عطا کی تھی۔اُس نے تم میں نبی پیدا کیے، تم کو فرماں روابنایا،اور تم کو وہ کچھ دیاجو د نیامیں کسی کو نہ دیا تھا-اہے برادران قوم،اس مقدس سرز مین میں داخل ہو جاؤجواللہ نے تمہارے لیے لکھ دی ہے، پیچھے نہ ہٹو ور نہ ناکام و نامر ادبلٹو گے "-انہوں نے جواب دیا : "اے موسیٰ، وہاں تو بڑے زبر دست لوگ رہتے ہیں، ہم وہاں ہر گزنہ حائیں گے جب تک وہ وہاں سے نکل نہ جائیں - ہاں اگروہ نکل گئے توہم داخل ہونے کے لیے تیار ہیں۔"اُن ڈرنے والوں میں دوشخص ایسے بھی تھے جن کواللہ نے اپنی نعمت سے نوازا تھا-اُنہوں نے کہا کہ: ''ان جیار وں کے مقابلہ میں در وازے کے اندر کھس جاؤ،جب تم اندر پہنچ جاؤگے توتم ہی غالب رہو گے -اللّٰدیر بھر وسہ رکھوا گرتم مومن ہو-"لیکن اُنہوں نے پھریہی کہا کہ: "اے موسیٰ، ہم تو وہاں تبھی نہ جائیں گے جب تک وہ وہاں موجو دہیں۔بس تم اور تمہار ارب، دونوں جاؤاور لڑو، ہم یہاں بیٹھے ہیں "-اس پر موسیؓ نے

کہا: "اے میرے رب،میرے اختیار میں کوئی نہیں مگریامیری اپنی ذات یا

میر ابھائی، پس تو ہمیں اِن نافر مان لو گوں سے الگ کر دے - اللہ نے جواب دیا

: "اچھاتووہ ملک چالیس سال تک اِن پر حرام ہے، بیرز مین میں مارے مارے

پھریں گے ،اِن نافر مانوں کی حالت پر ہر گزتر س نہ کھاؤ"۔

याद करो जब मूसा ने अपनी कौम से कहा था कि "ऐ मेरी कौम के लोगो, अल्लाह की उस नेमत का ख़याल करो जो उसने तुम्हें अता की थी | उसने त्ममें नबी पैदा किए, त्मको फ़रमाँरवा बनाया, और त्मको वह क्छ दिया जो द्निया में किसी को न दिया था | ऐ बिरादराने-कौम, इस मुक़द्दस सरज़मीन में दाख़िल हो जाओ जो अल्लाह ने त्म्हारे लिए दी है, पीछे न हटो वरना नाकाम व नाम्राद पलटोगे |" उन्होंने जवाब दिया, "ऐ मूसा, वहाँ तो बड़े ज़बरदस्त लोग रहते हैं, हम वहाँ हरगिज़ न जाएँगे जब तक वे वहाँ से निकल न जाएँ | हाँ, अगर वे निकल गए तो हम दाख़िल होने के लिए तैयार हैं |" उन डरनेवालों में दो शख्स ऐसे भी थे जिनको अल्लाह ने अपनी नेमत से नवाज़ा था | उन्होंने कहा कि "इन ज़ब्बरों के म्क़ाबले में दरवाज़े के अन्दर घुस जाओ, जब तुम अन्दर पह्ँच जाओगे तो तुम ही ग़ालिब रहोगे, अल्लाह पर भरोसा रखो अगर तुम मोमिन हो |" लेकिन उन्होंने फिर यही कहा कि "ऐ मूसा, हम तो वहाँ कभी न जाएँगे जब तब वे वहाँ मौजूदा हैं | बस तुम और तुम्हारा रब, दोनों जाओ और लड़ो, हम यहाँ बैठे हैं |" इस पर मूसा ने कहा, "ऐ मेरे रब,

मेरे इखितयार में कोई नहीं मगर मेरी अपनी ज़ात या मेरा भाई, पस तू हमें इन नाफ़रमान लोगों से अलग कर दे |" अल्लाह ने जवाब दिया, "अच्छा तो वह मुल्क चालीस साल तक इनपर हराम है, ये ज़मीन में मारे-मारे फ़िरेंगे, इन नाफरमानों की हालत पर हरगिज़ तरस न खाओ |